



Συμπαραστάτης του Δημότη
και της Επιχείρησης

ΔΗΜΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Β. Γεωργίου Α' 1 Θεσσαλονίκη

Τηλ 231317799

e-mail: symparastatis@thessaloniki.gr

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2016

Εισαγωγικό σημείωμα του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης

Ο συμπαραστάτης του Δημότη και της επιχείρησης είναι η ανεξάρτητη Αρχή του Δήμου Θεσσαλονίκης η οποία δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών για κακοδιοίκηση από υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα του Δήμου και διαμεσολαβεί για την επίλυσή τους. (άρθρο 77 ν. 3852/2010 ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ). Με τον όρο κακοδιοίκηση δεν εννοούνται απλώς παράνομες πράξεις ή παραλείψεις, κακή ή άνιση εφαρμογή του νόμου αλλά ευρύτερα φαινόμενα καταστάσεις συμπεριφορές, που οδηγούν σε πλημμελείς υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Θεσσαλονίκης εξέλεξε για πρώτη φορά Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης το 2015. Την πρώτη χρονιά λειτουργίας του θεσμού προσπαθήσαμε α οργανώσουμε το γραφείο του Συμπαραστάτη κατά τρόπο ώστε οι υπηρεσίες μας να είναι προσιτές στον πολίτη και την επιχείρηση που αντιμετωπίζουν προβλήματα κάθε είδους με τις υπηρεσίες του Δήμου Θεσσαλονίκης. Αυτό το πετύχαμε κυρίως με την κατασκευή σε συνεργασία με την υπηρεσία μηχανοργάνωσης του Δήμου ενός ηλεκτρονικού εργαλείου για την απομακρυσμένη υποβολή καταγγελιών από τους ενδιαφερόμενους. Η ηλεκτρονική υποβολή καταγγελιών που γίνεται πολύ απλά μέσα από την έτοιμη φόρμα στην ιστοσελίδα μας αποτελεί τον συνηθέστερο τρόπο υποβολής καταγγελιών.

Η σημασία της δυνατότητας ηλεκτρονικής υποβολής των καταγγελιών έγινε πολύ μεγαλύτερη ιδίως μετά τη μετακίνηση του γραφείου μας τον Ιούλιο του 2016 από το Δημαρχείο όπου αρχικά στεγάστηκε, στα γραφεία στα οποία στεγαζόταν παλιότερα η δημοτική Αστυνομία επί της οδού Μοναστηρίου 93B. Διατύπωσα τότε την διαφωνία μου θεωρώντας ότι η λειτουργία ενός τέτοιου θεσμού μακριά από το Δημαρχείο δεν βοηθάει ούτε το θεσμό ούτε τον πολίτη που θέλει να υποβάλει καταγγελία, άλλωστε παντού στην Ευρώπη όπου ο θεσμός λειτουργεί δεκαετίες τα ανάλογα γραφεία φιλοξενούνται στα δημαρχεία ώστε να υπάρχει άμεση πρόσβαση του πολίτη στον διαμεσολαβητή αλλά και να ασκεί αυτός τα καθήκοντά του με ευελιξία και αμεσότητα.

Μετά τη μετακίνηση του γραφείου ελαχιστοποιήθηκαν οι επισκέψεις πολιτών επί τόπου προκειμένου να μου εκθέσουν το πρόβλημά τους και οι καταγγελίες φτάνουν σε εμάς σχεδόν αποκλειστικά ηλεκτρονικά. Η δική μας επικοινωνία με τις υπηρεσίες γίνεται πλέον στις περισσότερες περιπτώσεις με έγγραφο, ενώ όσο το γραφείο βρισκόταν στο Δημαρχείο, υπήρχε η δυνατότητα της άμεσης επαφής και συζήτησης με τους υπηρεσιακούς παράγοντες, κάτι που βοηθούσε στην γρήγορη και ευέλικτη διεκπεραίωση της καταγγελίας. Επίσης δεν υπάρχει επαρκής ενημέρωση των πολιτών για τον θεσμό του Συμπαραστάτη. Στην ιστοσελίδα του Δήμου ο Συμπαραστάτης φιλοξενείται στην ψηφιακή Θεσσαλονίκη και πολλοί επισκέπτες του διαδικτυακού τόπου του δήμου θεωρούν ότι πρόκειται για σημείο υποβολής αιτήματος προς τις υπηρεσίες του δήμου.

Παρόλα αυτά οι καταγγελίες εντός του 2016 διπλασιάστηκαν σε σχέση με το 2015. Χειριστήκαμε 100 καταγγελίες που αφορούν σε ένα ευρύτατο φάσμα θεμάτων αρμοδιότητας των υπηρεσιών του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κάποιες από τις καταγγελίες αυτές έφτασαν σε εμάς με παραπομπή από το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, με το οποίο είχαμε ξεκινήσει συνεργασία από το 2015.

Οι καταγγελίες που υποβάλλονται σε εμάς αποτελούν έναν δείκτη για τα ζητήματα που απασχολούν τους πολίτες της Θεσσαλονίκης και αναδεικνύουν τα σημεία τριβής με τις υπηρεσίες. Η επεξεργασία τους μπορεί να παράσχει χρήσιμα συμπεράσματα στο Δημοτικό Συμβούλιο και τη Διοίκηση του Δήμου για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης. Η δημοσιοποίησή της έκθεσης αυτής και η παρουσίασή της ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου αποτελεί ένα εργαλείο για τον δημιουργικό διάλογο ενώ παράλληλα θα βοηθήσει στην περαιτέρω ανάπτυξη του θεσμού του Συμπαραστάτη στη Θεσσαλονίκη.

Η έκθεση αποτελεί μία προσπάθεια κωδικοποίησης των θεμάτων που αντιμετώπισε το γραφείο του Συμπαραστάτη το 2016. Σε αυτήν παρατίθενται ενδεικτικά περιπτώσεις καταγγελιών από πολλούς τομείς αρμοδιοτήτων του Δήμου Θεσσαλονίκης ώστε να έχει το Δημοτικό Συμβούλιο και οι πολίτες εικόνα των ζητημάτων που οι ίδιοι οι πολίτες αναδεικνύουν ως τα πλέον σημαντικά. Στην Ετήσια Έκθεση καταγράφεται τί ζητούν οι πολίτες από τον Δήμο Θεσσαλονίκης.

Σημαντικό σημείο στη λειτουργία του θεσμού είναι η συνεργασία των υπηρεσιών με το γραφείο μας. Στα θετικά συμπεράσματα της χρονιάς είναι ότι οι περισσότερες υπηρεσίες του Δήμου ανταποκρίνονται στις παρεμβάσεις μας και έχει γίνει πλέον συνείδηση η υποχρέωση απάντησης σε εύλογο χρόνο. Υπάρχουν όμως και υπηρεσίες οι οποίες απαντούν με μεγάλη καθυστέρηση ή και σε μεμονωμένες περιπτώσεις καθόλου και το γεγονός αυτό αποτελεί αντικείμενο διερεύνησης προκειμένου να εξαλειφθεί και οι υπηρεσίες να απαντούν άμεσα στον Συμπαραστάτη όπως ορίζει ο νόμος. Θέλω να ευχαριστήσω και με αυτή την ευκαιρία, τους υπηρεσιακούς παράγοντες της Δημοτικής Αστυνομίας, για την εξαιρετική συνεργασία μας και την άμεση διεκπεραίωση των καταγγελιών που απευθύνουμε προς αυτήν και έχουν να κάνουν με την καθημερινότητα των πολιτών και τη λειτουργία των επιχειρήσεων. Ομοίως τη Διεύθυνση εξυπηρέτησης επιχειρηματία, το τμήμα ανταποδοτικών τελών, το τμήμα ελεγχόμενης στάθμευσης κ.α. Στον αντίποδα οφείλω να αναφέρω στην παρούσα έκθεση ότι οι υπηρεσίες της καθαριότητας παρά τις επανειλημμένες παρακλήσεις και συστάσεις μας δεν έχουν απαντήσει σε μεγάλο αριθμό διαμεσολαβήσεων που έχουμε απευθύνει προς αυτές για προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δημότες, με αποτέλεσμα να μην είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε την κατάληξη της καταγγελίας και να ενημερώσουμε σχετικά τον πολίτη.

Η ετήσια έκθεση υποβάλλεται στο Δημοτικό Συμβούλιο, το όργανο που εξέλεξε του Συμπαραστάτη και παρουσιάζεται κατά την ειδική δημόσια συνεδρίασή του για απολογισμό των πεπραγμένων του. Αποτελεί την υποχρεωτική μορφή λογοδοσίας του (άρθρο 77 ν.3852/2010) προς το Δημοτικό συμβούλιο και τους πολίτες. Στην έκθεση καταγράφονται οι περιπτώσεις που χειρίστηκα και συμπεριλαμβάνονται όπως ορίζει άλλωστε ο νόμος, προτάσεις για την αντιμετώπιση θεμάτων μείζονος ενδιαφέροντος για τη βελτίωση της διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό.

Η έκθεση του Συμπαραστάτη αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου στα πλαίσια της διαφάνειας και της καλύτερης ενημέρωσης των πολιτών για τα θέματα που απασχόλησαν του Συμπαραστάτη αλλά και την ανταπόκριση των υπηρεσιών σε αυτά.

Απόστολος Αγγελόπουλος

Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης δήμου Θεσσαλονίκης

Θεσμικό πλαίσιο

Ο θεσμός του Συμπαραστάτη, ως ανεξάρτητης Αρχής που διαμεσολαβεί για την επίλυση των προβλημάτων των πολιτών και την αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης στους Δήμους, αποτελεί καινοτομία του Καλλικράτη (ν.3852/2010). Προηγήθηκαν συστάσεις και ψηφίσματα του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τον τοπικό διαμεσολαβητή, που οδήγησαν στην εισαγωγή του θεσμού στη χώρα μας. Ειδικότερα:

1. Οι διατάξεις του Προγράμματος “Καλλικράτης” (Ν.3852/2010)

Ίδρυση και καταστατική θέση

Ο θεσμός του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης εισάγεται στην Ελληνική έννομη τάξη με το άρθρο 77 του Ν.3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ). Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, στους Δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, επιλέγεται κατόπιν προκηρύξεως που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Δήμου, πρόσωπο εγνωσμένο κύρους και εμπειρίας, ως Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής. Ως Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός Δήμου, Περιφέρειας ή βουλευτής.

Ως προς το αξίωμα του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ισχύουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα που προβλέπονται στο άρθρο 14 του Ν.3852/2010. Η θητεία του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ακολουθεί την θητεία των δημοτικών αρχών. Ως προς την καταστατική θέση και τις ευθύνες του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ισχύουν οι σχετικές διατάξεις για τους δημοτικούς συμβούλους (άρθρο 77 παρ. 6 Ν.3852/2010).

Κωλύματα και ασυμβίβαστα

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1 περ. β' του Ν.3852/2010, δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι Δήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι, Σύμβουλοι της Δημοτικής ή Τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας, μεταξύ άλλων προσώπων, οι Δημοτικοί Συμπαραστάτες στους Δήμους που υπηρετούν. Σύμφωνα με την παρ. 7 του ίδιου άρθρου, το κώλυμα αυτό παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. Η παραίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον Πρόεδρο Πρωτοδικών, ο οποίος την υποβάλλει αμέσως στην αρχή που είναι αρμόδια να την αποδεχθεί. Η παραίτηση θεωρείται ότι γίνεται δεκτή από την επίδοσή της και δεν ανακαλείται. Σύμφωνα με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, η κατοχή οποιουδήποτε αιρετού αξιώματος από όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού δεν αποτελεί λόγο ασυμβίβαστου ή αναστολής άσκησης

του λειτουργήματός τους (εκτός από το αξίωμα του Δημάρχου, κατά τους όρους του άρθρου 16 του Ν.3852/2010) για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους.

Εκλογή και ανάκληση

Η διαδικασία για την επιλογή του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης γίνεται εντός έξι μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 77 παρ. 2 του Ν.3852/2010, ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης επιλέγεται με απόφαση, η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Είναι επιτρεπτή με την ίδια πλειοψηφία και την αυτή διαδικασία η ανάκληση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ορκωμοσία

Καθώς ως προς την καταστατική θέση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ισχύουν οι διατάξεις για τους δημοτικούς συμβούλους, η ορκωμοσία διέπεται από το άρθρο 52 του Ν.3852/2010. Διενεργείται πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων του, στο κατάστημα του Δήμου σε δημόσια συνεδρίαση, της οποίας ο ακριβής χρόνος ορίζεται από τον εκλεγέντα Δήμαρχο. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον Δήμαρχο και τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα από τα οποία το ένα αντίτυπο παραμένει στον Δήμο και το άλλο αποστέλλεται στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Αρμοδιότητες

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του Δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεών του και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους (άρθρο 77 παρ. 3 Ν.3852/2010).

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης συντάσσει ετήσια έκθεση. Η Ετήσια Έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου για τον απολογισμό της δημοτικής αρχής κατά τις διατάξεις του άρθρου 217 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεών της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της Ετήσιας Έκθεσής του, όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι Ειδικές Προτάσεις του Συμπαραστάτη υποβάλλονται στον Δήμαρχο και κοινοποιούνται στο Δημοτικό Συμβούλιο και στον Γενικό Γραμματέα του Δήμου. Τόσο η ετήσια έκθεση όσο και οι Ειδικές Προτάσεις του Συμπαραστάτη αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου με φροντίδα των δημοτικών υπηρεσιών (άρθρο 77 παρ. 5 Ν.3852/2010). Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του Προγράμματος “Καλλικράτης”, “ο συμπαραστάτης έχει ως αποστολή, πέραν από την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από τη συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών. Μέσω του συμπαραστάτη, θα αποτρέπονται πρόσθετες διαδικασίες (προσφυγές σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και στη δικαιοσύνη), επειδή πολλά προβλήματα κακοδιοίκησης θα επιλύονται στο πλαίσιο του ίδιου Ο.Τ.Α., με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου, χρήματος και ελαχιστοποίηση της ταλαιπωρίας των πολιτών”.

Διοικητική υποστήριξη

Σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 3 του Ν.3852/2010, ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες του Δήμου. Το Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη υπάγεται διοικητικά στον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου. Πρόκειται δηλαδή για γραφείο διοικητικής υποστήριξης και όχι για υποκατάσταση του θεσμού από εργαζόμενους του Δήμου. Ο ίδιος ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης βρίσκεται εκτός της ιεραρχικής δομής της εσωτερικής υπηρεσίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, καθώς ως προς την καταστατική θέση και τις ευθύνες του ισχύουν οι διατάξεις για τους Δημοτικούς Συμβούλους (άρθρο 77 παρ. 6).

Αντιμισθία

Σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 6 του Ν.3852/2010, ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης λαμβάνει αντιμισθία ισόποση με την αντιμισθία του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου.

2. Συστάσεις και ψηφίσματα Συμβουλίου της Ευρώπης

Το 1975 με τη Σύσταση 757, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης συνέστησε στην Επιτροπή Υπουργών να καλέσει τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών να εξετάσουν την δυνατότητα διορισμού προσώπων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με τις αρμοδιότητες των Συνηγόρων του Πολίτη.

Το 1985 η Επιτροπή Υπουργών των κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε την Σύσταση R (85) 13 “για τον θεσμό του Συνηγούρου του Πολίτη”, καλώντας τα κράτη να διορίσουν Συνηγούρους του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης. Το ίδιο έτος, η Επιτροπή Υπουργών θέσπισε το Ψήφισμα (85)8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το 1999, το Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου

της Ευρώπης θέσπισε το Ψήφισμα 80 για τον ρόλο των τοπικών Διαμεσολαβητών ή Συνηγόρων στην προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών, κείμενο στο οποίο επισυνάπτονται και οι “Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο”. Με το Ψήφισμα αυτό, καλούνται οι τοπικές και περιφερειακές αρχές που ήδη έχουν τον θεσμό να ιδρύσουν ένα εθνικό δίκτυο τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών για την συγκέντρωση εμπειριών και να εξεταστεί η δυνατότητα της συνεργασίας και εναρμόνισης για την επίλυση των προβλημάτων των πολιτών με τις δημόσιες αρχές.

Σύμφωνα με τις “Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο”, ο τοπικός Διαμεσολαβητής πρέπει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε έγγραφα, αρχεία και φακέλους της ελεγχόμενης διοικητικής αρχής, προκειμένου να ασκεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του. Εκτός από τις υποθέσεις στις οποίες ισχύει η αρχή του κρατικού απορρήτου για λόγους σχετικούς με την άμυνα, την εθνική ασφάλεια κ.τ.λ., δεν είναι αποδεκτή καμία άρνηση πρόσβασης. Η εξουσία πρόσβασης πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την δυνατότητα διεξαγωγής ερευνών και την επίσκεψη και/ή αυτοψία του σχετικού χώρου με την βοήθεια ειδικών, όταν επιβάλλεται από τις περιστάσεις. Ο υπεύθυνος για την ελεγχόμενη πράξη ή συμπεριφορά πρέπει να είναι διαθέσιμος να απαντά στις ερωτήσεις του Διαμεσολαβητή και να τον βοηθά να ασκήσει την αποστολή του. Η ελεγχόμενη διοικητική αρχή πρέπει να εξετάζει τις συστάσεις, προτάσεις και άλλες πρωτοβουλίες του Διαμεσολαβητή και, σε κάθε περίπτωση, να εκθέτει τους λόγους για τους οποίους κατά τη γνώμη της την αποτρέπουν από το να τις ακολουθήσει. Η απόκριση της διοίκησης θα πρέπει να λαμβάνεται εντός προκαθορισμένου χρόνου. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ελευθερία της πρόσβασης, θα πρέπει να προβλέπονται και να επιβάλλονται σχετικές κυρώσεις για κάθε άρνηση, εμπόδιο, παρεμπόδιση ή άλλο τύπο δυστοκίας από την πλευρά ενός δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού. Τα αποτελέσματα της δράσης του Διαμεσολαβητή θα πρέπει να καταγράφονται σε ειδικές, περιοδικές ή ετήσιες εκθέσεις ή σε άλλα έγγραφα και να δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο. Προκειμένου η δημοσιότητα να είναι επιτυχής, ο

Διαμεσολαβητής θα πρέπει να είναι σε θέση να προσεγγίσει το όργανο της τοπικής αρχής που είναι υπεύθυνο για την θέσπιση των σχετικών διατάξεων όσον αφορά την διοικητική δράση, τον οργανισμό των υπηρεσιών, τους κανονισμούς, τις διαδικασίες κλπ, προκειμένου να προτείνει κάθε τρόπο (τροποποίηση, αναθεώρηση των ισχυόντων μέτρων, πρόταση νέων διατάξεων κλπ), με τον οποίο μπορεί να διευκολυνθεί η αποτελεσματική τήρηση των ατομικών δικαιωμάτων από την τοπική αρχή.

Το 2013 η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το ψήφισμα 1959 (2013) για την ενίσχυση του ρόλου των Συνηγόρων στην Ευρώπη. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση συστήνει στα κράτη να αναθεωρήσουν την νομοθεσία τους, προκειμένου οι Συνήγοροι να έχουν αρμοδιότητες κατά τα διεθνή πρότυπα και να αποφύγουν με κάθε τρόπο την μείωση του προϋπολογισμού των Συνηγόρων, καθώς αυτή *“συνεπιφέρει την απώλεια της ανεξαρτησίας των θεσμών Συνηγόρου ή ακόμη και την κατάργησή τους.”* Το Ψήφισμα αναφέρει ότι η εποπτεία της διοίκησης από ανεξάρτητα όργανα είναι απαραίτητη λειτουργία σε πολιτειακά συστήματα διάκρισης των λειτουργιών.

Οργάνωση του Γραφείου Συμπαραστάτη του Δημότη

Έδρα

Το Γραφείο Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2016 σε κτίριο επί της οδού Μοναστηρίου 93B.

Στελέχωση

Για την εξυπηρέτηση των αναγκών του γραφείου του Συμπαραστάτη μετακινήθηκε μία υπάλληλος από τη Διεύθυνση Υποστήριξης Μονοπρόσωπων Οργάνων του Δήμου.

Διαδικτυακός τόπος

Κεντρικό μέσο επικοινωνίας των πολιτών με τον Συμπαραστάτη αποτελεί το διαδίκτυο. Στις αρχές του Σεπτεμβρίου 2015, τέθηκε σε λειτουργία ο ιστότοπος του Συμπαραστάτη στην ιστοσελίδα του δήμου Θεσσαλονίκης : www.opengov.thessaloniki.gr.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 του Ν.3979/2011 (Για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση), κάθε δημόσιος φορέας οφείλει να καθιστά προσιτή κάθε πληροφορία που σχετίζεται με τις αρμοδιότητες και τις δραστηριότητές του, ιδίως με ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο. Ο κανόνας αυτός τηρείται και από τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Οι πολίτες μπορούν να υποβάλουν την καταγγελία τους ηλεκτρονικά μέσα από την φόρμα υποβολής καταγγελίας, ή να συμπληρώνουν το έντυπο υποβολής καταγγελίας που παρέχεται από το Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη και να το αποστείλουν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση symparastatis@thessaloniki.gr.

ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Το 2016 υποβάλαμε προς το Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο ειδική πρόταση για το μείζον θέμα της αυθαίρετης κατάληψης κοινόχρηστου χώρου. Η ειδική πρόταση συζητήθηκε ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου. Σε αυτήν περιέχονται κωδικοποιημένες οι ισχύουσες τότε διατάξεις και προτείνονται τρόποι για την άμβλυνση της αυθαιρεσίας που παρατηρείται στους κοινόχρηστους χώρους της πόλης, αλλά σε καμία περίπτωση δεν επήλθε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Τα φαινόμενα αυθαιρεσίας εξακολουθούν και η αντιμετώπιση του θέματος δεν είναι επιτυχής. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να κάνουμε για το ζήτημα του πεζοδρόμου της Αγίας Σοφίας και των κάθετων σε αυτόν δρόμους. Η έλλειψη ρύθμισης οδηγεί σε αυθαιρεσία ενώ συγκεκριμένες επιχειρήσεις έχουν καταλάβει ανενόχλητες τμήμα του πεζοδρόμου όπου έχουν εγκαταστήσει εξοπλισμό. Την ίδια στιγμή, επιχειρήσεις που δεν παρανομούν κινδυνεύουν με αφανισμό. Έχουμε την άποψη ότι πρέπει να επιλυθεί το θέμα κατά προτεραιότητα ώστε να μην επιβραβεύονται οι παρανομούντες. Να ρυθμιστεί η χρήση του κοινόχρηστου χώρου στην περιοχή άμεσα ώστε όλοι να έχουν αυτό που δικαιούνται και ταυτόχρονα να επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις στους παρανομούντες αλλά κατά τρόπο αποτελεσματικό. Η εξακολούθηση του φαινομένου της αυθαίρετης κατάληψης του πεζοδρόμου από τις συγκεκριμένες επώνυμες επιχειρήσεις αποδεικνύει ότι δεν προστατεύεται αποτελεσματικά ο δημόσιος χώρος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ

Αριθμητικά στοιχεία

Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται αριθμητικά και στατιστικά στοιχεία που αφορούν τις καταγγελίες και την έκβασή τους κατά το 2016. Όσον αφορά τις αναφερόμενες εκκρεμότητες, ελήφθησαν υπόψη δεδομένα έως και την 31.12.2016.

Σύνολο καταγγελιών 2016

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2016 που καλύπτεται με την παρούσα έκθεση, ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης δέχθηκε 100 έγγραφες καταγγελίες. Επίσης υποβλήθηκαν πολλές προφορικές καταγγελίες, οι οποίες συχνά οδήγησαν σε επί τόπου επίλυση με τηλεφωνικές παρεμβάσεις του Γραφείου Συμπαραστάτη του Δημότη προς τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Υπηρεσίες που αφορούν οι καταγγελίες του 2016

Υπηρεσία	Καταγγελίες	Περατωθεί σες	Εκκρεμότητες
Δ/νση Ανακύκλωσης και Διαχείρισης Αστικών	8	2	6
Απορριμμάτων			
Δ/νση Δημοτικών	13	13	0
Προσόδων			
Δ/νση Βιώσιμης	9	7	2

κινητικότητας και Δικτύων			
Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Υγείας	1	1	0
Υγείας			

13

Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου Θεσσαλονίκης, ετήσια έκθεση 2016

Οικονομική	0		
Δ/ση Εξυπηρέτησης	12	10	2
Επιχειρη ματία			
Δ/ση Οικονομικής και Ταμειακής Διαχείρισης	4	1	3
Δ/ση Δημοτικής Αστυνομίας	19	19	0
Δ/ση Δόμησης και Πολεοδομικών Εφαρμογών	6	5	1
Διεύθυνση Κατασκευών και Συντηρήσεων	2	2	0
Διεύθυνση Διαχείρισης Αστικού Περιβάλλοντος	2	1	1
Κέντρο Ιστορίας	1	1	0
Δημοτικό Κέντρο Μουσικής και χορού			0
Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης	1	1	0
Αυτοτελές Τμήμα Κοιμητηρίων	3	3	0
Δημοτικές Κοινότητες	2	2	0
ΚΕΔΗΘ	1	1	0

Υποθέσεις έτους 2016

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται ενδεικτικά και κατά κατηγορία, υποθέσεις καταγγελιών πολιτών και επιχειρήσεων, με τις οποίες ασχολήθηκε ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης εντός του 2016.

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ – ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Ο Συμπαραστάτης δέχθηκε καταγγελίες πολιτών για κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών από τον Δήμο Θεσσαλονίκης. Η υπηρεσία ενήργησε σύμφωνα με το νόμο, πλην όμως σε πολλές περιπτώσεις η οφειλή για την οποία επιβλήθηκε η κατάσχεση αφορούσε παραβάσεις ΚΟΚ που είχαν βεβαιωθεί πριν από πολλά χρόνια πριν το έτος 2000, και οι επιδόσεις των χρηματικών καταλόγων εμφανίζουν προβλήματα καθώς σύμφωνα με τις καταγγελίες κάποιοι από τους οφειλέτες δεν έλαβαν ποτέ γνώση. Ο Συμπαραστάτης διαμεσολάβησε προς την υπηρεσία ζητώντας την επικαιροποίηση των στοιχείων των οφειλετών στις περιπτώσεις παλαιών οφειλών πριν την αποστολή των χρηματικών καταλόγων, ώστε να μην αιφνιδιάζονται οι πολίτες. Ειδικά μάλιστα στις περιπτώσεις μικρών οφειλών παλαιότερων ετών, θα μπορούσε να αποστέλλεται από την υπηρεσία νέα ειδοποίηση στον οφειλέτη πριν την επιβολή της κατασχέσεως όπως έχουμε ήδη προτείνει σε περιπτώσεις που έφτασαν σε εμάς. Έχουμε επίσης διατυπώσει τόσο εμείς όσο και άλλες ανεξάρτητες αρχές την άποψη (η οποία δεν γίνεται αποδεκτή από το Υπουργείο Οικονομικών), ότι δεν είναι νόμιμη η αναζήτηση πληρωμής κλήσεων παλαιότερων ετών όταν η εν τη στενή εννοία ταμειακή τους βεβαίωση δεν έχει γίνει εντός της προθεσμίας που τάσσει ο νόμος και η οποία είναι τριετής. Έχουμε επισημάνει ότι δεν πρέπει να υπάρχει μεγάλη χρονική απόσταση μεταξύ της τέλεσης της παράβασης και της βεβαίωσης ταμειακά του προστίμου. Το τμήμα ελεγχόμενης στάθμευσης με το οποίο έχουμε άριστη συνεργασία, καταβάλει προσπάθειες για την επίσπευση της διαδικασίας ώστε να αποφεύγονται στο μέλλον παρόμοιες καταστάσεις.

Δεχθήκαμε καταγγελίες για την παράνομη στάση και στάθμευση σε πολλές

κεντρικές οδούς της πόλης. Σε ώρες αιχμής κεντρικοί δρόμοι λειτουργούν με μία μόνο λωρίδα κυκλοφορίας. Αυτό μας επισημάνθηκε για την Αγίου Δημητρίου, την Δωδεκανήσου και άλλες οδούς. Η Δημοτική Αστυνομία με το ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει συμβάλει κατασταλτικά στην αντιμετώπιση του προβλήματος της παράνομης στάσης και στάθμευσης, βεβαιώνοντας μηνιαίως χιλιάδες παραβάσεις. Ωστόσο το πρόβλημα παραμένει οξύ σε πολλούς κεντρικούς δρόμους της πόλης υποβαθμίζοντας την ποιότητα ζωής των πολιτών. Ζητήσαμε από την Δημοτική Αστυνομία στα πλαίσια των επιχειρησιακών δυνατοτήτων της, να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τον περιορισμό του φαινομένου.

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Λάβαμε μεγάλο αριθμό καταγγελιών για το μείζον ζήτημα της κατάληψης κοινόχρηστου χώρου από επιχειρήσεις, ιδίως στο κέντρο της πόλης. Τις καταγγελίες αυτές προωθούμε στις αρμόδιες υπηρεσίες για την άσκηση ελέγχου και την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται. Ζητήσαμε τον έλεγχο συγκεκριμένων επιχειρήσεων που παρά την επιβολή κυρώσεων συνεχίζουν να αυθαιρετούν καθώς στην περίπτωση τους φαίνεται ότι η επιβολή του προστίμου δεν αρκεί, δεδομένου ότι από την παράνομη χρήση κοινόχρηστου χώρου έχουν σημαντικά μεγαλύτερα κέρδη που υπερκαλύπτουν το πρόστιμο. Στις περιπτώσεις αυτές είναι επιβεβλημένη η εξάντληση όλων των μέσων που διαθέτουν οι υπηρεσίες όπως η αφαίρεση του εξοπλισμού που βρίσκεται παράνομα στον κοινόχρηστο χώρο, ο συντονισμός των υπηρεσιών του δήμου με το υγειονομικό, ώστε να γίνονται ανακλήσεις αδειών, αλλά και η υποβολή μηνυτήριας αναφοράς από την πλευρά του δήμου κατά του παρανομούντος στον αρμόδιο εισαγγελέα. Αναφέρουμε ενδεικτικά τις περιοχές για τις οποίες δεχθήκαμε τις περισσότερες καταγγελίες. Πλατεία Πετρακάκη και οδός Κατούνη στα Λαδάδικα. Ειδικά επί της πλατείας Πετρακάκη αυτό που συμβαίνει συνιστά κατάργηση της έννοιας της κοινόχρηστης πλατείας. Υφίσταται μόνιμη κατάληψη όλης της πλατείας και πέριξ του συντριβανιού, από επιχειρήσεις αλλά και από σταθμευμένα δίκυκλα επάνω στο πεζοδρόμιο. Άλλες καταγγελίες αφορούν στον πεζόδρομο της Αγίας Σοφίας και στην πλατεία Αριστοτέλους, στην πλατεία Άθωνος, στην οδό Μητροπόλεως και άλλα

σημεία του κέντρου. Ειδικά στον πεζόδρομο της Αγίας Σοφίας και στους κάθετους σε αυτήν δρόμους, παρά την έλλειψη ρυθμιστικού πλαισίου επιχειρήσεις αναπτύσσουν τραπεζοκαθίσματα, ενώ άλλες στερούνται αυτής της δυνατότητας ακριβώς λόγω της έλλειψης κανονιστικής απόφασης, με αποτέλεσμα να υφίστανται αδικίες και να αναπτύσσεται αθέμιτος ανταγωνισμός εις βάρος των νομίμων επιχειρήσεων. Έχουμε δεχθεί καταγγελία από επιχείριση με αυτό ακριβώς το περιεχόμενο η οποία είναι βάσιμη και ορθή και θεωρούμε ότι ο δήμος πρέπει να προβεί σε άμεση ρύθμιση του θέματος. Σε όλες τις περιπτώσεις η δημοτική Αστυνομία ανταποκρίθηκε άμεσα, ενήργησε ελέγχους και επέβαλε όπου διαπίστωνε παράβαση τα νόμιμα. Η συνολική αντιμετώπιση του θέματος όμως δεν ήταν ικανοποιητική, διότι το ζήτημα δεν είναι μόνο να επιβάλλονται πρόστιμα αλλά να προστατευτεί αποτελεσματικά ο δημόσιος χώρος.

Το τελευταίο διάστημα καταβάλλεται από τις υπηρεσίες προσπάθεια για συστηματική εφαρμογή του μέτρου της αφαίρεσης των παράνομων τραπεζοκαθισμάτων, το οποίο πιστεύουμε ότι θα βελτιώσει την κατάσταση και θα λειτουργήσει αποτρεπτικά.

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ

Δεχθήκαμε πολλές καταγγελίες για θέματα καθαριότητας ιδίως για μη επαρκή καθαρισμό οδών, έλλειψη κάδων και κίνησης απορριμματοφόρων. Σε όλες τις περιπτώσεις διαμεσολαβήσαμε προ της υπηρεσία καθαριότητας για την αντιμετώπιση των θεμάτων που τέθηκαν υπόψη μας. Η υπηρεσία καθαριότητας δεν απάντησε ποτέ σε αρκετές περιπτώσεις. Τα καταγγελλόμενα προβλήματα αφορούν κυρίως στην τοποθέτηση κάδων μπροστά σε εισόδους οικοδομών, στην μη ικανοποιητική αποκομιδή των απορριμμάτων και σε αρκετές περιπτώσεις σε έλλειψη κάδων από σημεία με ιδιαίτερη επιβάρυνση όπως μπροστά από καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Σε όλες τις περιπτώσεις διαμεσολαβήσαμε προς την υπηρεσία για την επίλυση του προβλήματος.

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ

Πολίτης διαμαρτυρήθηκε γιατί ενώ προέβη σε καταγγελία προς την

πολεοδομία για αυθαίρετη κατασκευή το έτος 2013, η πολεοδομία διενήργησε αυτοψία δύο χρόνια μετά, το έτος 2015, ενώ η έκθεση αυτοψίας δεν είχε ακόμη συνταχθεί το έτος 2016. Μετά την παρέμβασή μας εκδόθηκε η έκθεση αυτοψίας και επιβλήθηκαν τα νόμιμα ενώ επισημάναμε στην υπηρεσία την ανάγκη της έγκαιρης κατά το δυνατόν απάντησης στους πολίτες.

Μετά από καταγγελία πολίτη ζητήσαμε ενημέρωση για την φωτεινή έγχρωμη επιγραφή επιχείρησης επί ορόφου οικοδομής επί της πλατείας Αριστοτέλους.

Η υπηρεσία απάντησε ότι εκκρεμεί αίτηση ακυρώσεως κατά της απόφασης αποξήλωσης της επιγραφής. Επανήλθαμε προς την υπηρεσία με νεότερη διαμεσολάβηση αναφέροντας ότι σύμφωνα όμως με την άποψη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους όπως αποτυπώνεται στην υπ' αριθμ. 64/2004 Γνωμοδότηση του Β' Τμήματος η άσκηση αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ δεν αναστέλλει την εκτέλεση των διοικητικών ενεργειών κατ' εφαρμογή της αρχής της χρηστής διοίκησης, αλλά μόνο η άσκηση αναστολής εκτέλεσης γεγονός για το οποίο δεν έχουμε καμία ενημέρωση. Αντιθέτως η αρχή της νομιμότητας σε συνδυασμό και με την ύπαρξη λόγων δημοσίου συμφέροντος, καθώς η Πλατεία Αριστοτέλους έχει χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού ως έργο τέχνης, επιβάλλει την άμεση εφαρμογή των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας.

Ενόψει των ανωτέρω παρακαλέσαμε την υπηρεσία να μας ενημερώσει αν έχει ασκηθεί και εκκρεμεί ενώπιον του ΣτΕ αίτηση αναστολής παράλληλα με την αίτηση ακυρώσεως.

Σε αρνητική περίπτωση και με δεδομένο ότι από τις αρμόδιες υπηρεσίες έχει κριθεί ότι η συγκεκριμένη επιγραφή είναι παράνομη, άποψη την οποία υιοθετεί και η νομική υπηρεσία του Δήμου με την υπ' αριθμ. Πρωτ. 2711/22.1.2010 γνωμοδότησή της, συστήσαμε στην υπηρεσία να εφαρμοστεί άμεσα ότι προβλέπεται από το νόμο για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Η υπόθεση είναι ακόμη σε εξέλιξη.

ΑΔΕΣΠΟΤΑ

Δεχθήκαμε καταγγελίες για αδέσποτα σκυλιά τα οποία εμφανίζουν επιθετική συμπεριφορά. Διαμεσολαβήσαμε προς την υπηρεσία ενώ

παράλληλα ενημερώσαμε τους πολίτες για το νομικό καθεστώς σχετικά με τα αδέσποτα ζώα.

ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Δεχθήκαμε καταγγελία για την παράλειψη του Δήμου να καθορίσει θέσεις για την υπαίθρια διαφήμιση σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 2946/2001.

Η υπηρεσία μας ενημέρωσε ότι με την υπ' αριθμ. 1198/2012 Απόφασή του το Δημοτικό Συμβούλιο Θεσσαλονίκης, προέβη στον καθορισμό θέσεων υπαίθριας διαφήμισης. Στη συνέχεια όμως, η Απόφαση αυτή του Δημοτικού Συμβουλίου ακυρώθηκε από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης με την 76620/2012 Απόφασή του. Κατά της Απόφασης ακύρωσης ο Δήμος Θεσσαλονίκης άσκησε προσφυγή στην Επιτροπή του άρθρου 152 του ν. 3463/2006 η οποία με την υπ' αριθμ. 226/2012 Απόφαση απέρριψε την προσφυγή και επικύρωσε την Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Οι λόγοι της ακύρωσης της Απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου περί καθορισμού θέσεων υπαίθριας διαφήμισης, ήταν δύο. Ο πρώτος, ότι η απόφαση ελήφθη κατά παράβαση νόμου, διότι δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη από το άρθρο 192 του ν. 3463/2001 διαδικασία της δημοπρασίας, καθώς πρόκειται για εκμίσθωση ακινήτων του Δήμου.

Ο 2ος λόγος ακύρωσης, αναφέρεται στην αιτιολογία της Απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου και ειδικότερα στο γεγονός ότι δεν καθορίζονται με αυτήν τα κριτήρια με βάση τα οποία δύναται να θεωρηθεί ότι κάποιος φορέας ή επιχειρήσεις της πόλης προάγουν τον πολιτισμό, ώστε να δικαιούνται την παραχώρηση κοινοχρήστου χώρου για την υπαίθρια διαφήμισή τους.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης έκτοτε δεν είχε προβεί σε καμία ενέργεια για την διόρθωση της Αποφάσεώς του και τον εκ νέου καθορισμό θέσεων υπαίθριας διαφήμισης, παρότι είχε την υποχρέωση αυτή από το νόμο, ο οποίος μάλιστα θέλοντας να δώσει έμφαση στην υποχρέωση αυτή ορίζει ότι η μη έκδοση της Απόφασης αυτής εντός των νομίμων προθεσμιών, συνιστά σοβαρή παράβαση καθηκόντων. Ζητήσαμε από τις εμπλεκόμενες

υπηρεσίες την επίσπευση των διαδικασιών για τον καθορισμό επαρκών και κατάλληλων θέσεων υπαίθριας διαφήμισης, ώστε να περιοριστεί το φαινόμενο της αφισσορύπανσης στους δρόμους της πόλης.

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ

Μετά από καταγγελίες πολιτών για οικόπεδα που αποτελούν εστία μόλυνσης έγιναν οι δέουσες ενέργειες από την υπηρεσία για τον καθαρισμό.

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕ ΚΑΡΤΕΣ

Διαμεσολάβησαμε προς την υπηρεσία για την υιοθέτηση συστήματος πληρωμής με κάρτες στα ταμεία του δήμου. Μετά την απαραίτητη διαδικασία για την νόμιμη υιοθέτηση του τρόπου αυτού πληρωμής αναμένεται σύντομα η παροχή αυτής της δυνατότητας προς τους πολίτες.

ΚΕΠ

Διαμεσολάβησαμε προς την υπηρεσία των κέντρων εξυπηρέτησης πολιτών μετά από σχετικές καταγγελίες που αφορούσαν συμπεριφορά υπαλλήλου, και εσφαλμένη ενημέρωση πολίτη σχετικά με δικαίωμά του. Η υπηρεσία ανταποκρίθηκε αμέσως για την βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει και ευχαριστώ την διεύθυνση και τους υπαλλήλους των ΚΕΠ για τη συνεργασία τους.

ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑ

Δεχθήκαμε καταγγελίες πολιτών για προβλήματα στην διαδικασία εκταφών. Στην μία περίπτωση η συγγενής του θανόντος διαπίστωσε ότι έλειπαν όλα τα αντικείμενα που είχε τοποθετήσει στον τάφο. Ενημερωθήκαμε από την υπηρεσία ότι η απομάκρυνση των αντικειμένων γίνεται επτά ημέρες πριν την εκταφή και ότι αυτά δεν διατηρούνται κάπου αλλά πετιούνται στα σκουπίδια. Αυτό προβλέπεται στον κανονισμό λειτουργίας των κοιμητηρίων. Έχουμε την άποψη την οποία διατυπώσαμε προς την υπηρεσία ότι η διαδικασία αυτή πρέπει άμεσα να αλλάξει και να αποδίδονται τα αντικείμενα του θανόντος την ημέρα εκταφής. Επιπλέον το γεγονός ότι πετιούνται στα σκουπίδια αντικείμενα χωρίς καταγραφή και

προηγούμενη αρχειοθέτηση τα οποία πιθανόν έχουν αξία υλική ή συναισθηματική δεν αποτελεί την πρέπουσα διαδικασία. Σε άλλη περίπτωση έγινε εκταφή εν αγνοία των συγγενών καθώς η ειδοποίηση στάλθηκε σε παλαιότερη και μη ισχύουσα διεύθυνση, παρότι ο δήμος αποδεδειγμένα γνώριζε την σωστή διεύθυνση καθώς σε αυτήν έστειλε την ειδοποίηση πληρωμής των τελών παράτασης ταφής. Επίσης ενώ με δημόσια ανακοίνωση των κοιμητηρίων Μαλακοπής οι εκταφές θα ξεκινούσαν στις 30.8.2016, η συγκεκριμένη εκταφή έγινε νωρίτερα μέσα στον Αύγουστο του 2016.

Καλέσαμε την υπηρεσία των κοιμητηρίων να μεριμνήσει για την βελτίωση της διαδικασίας εκταφών λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για μία ιδιαίτερα ευαίσθητη διαδικασία. Ιδίως να εξετάσει τη βελτίωση του τρόπου ειδοποίησης των συγγενών, με επικαιροποίηση των στοιχείων τους τουλάχιστον βάσει των στοιχείων που τηρούνται σδ το ταμείο του Δήμου, την οποία θεωρούμε αυτονόητη υποχρέωση της υπηρεσίας κοιμητηρίων. Επίσης κατά την κρίση μας δεν αρκεί η αποστολή ειδοποιήσεως, αλλά πρέπει η υπηρεσία να παρακολουθεί αν η αλληλογραφία επιστρέφει ως αγνώστου διαμονής ώστε να εξετάζει την περίπτωση λάθους. Τέλος τα χρονοδιαγράμματα των εκταφών που ανακοινώνονται δημόσια είναι αυτονόητο ότι πρέπει να τηρούνται με ακρίβεια.

ΠΑΡΑΝΟΜΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δεχθήκαμε καταγγελία για το παράνομο εμπόριο που αναπτύσσεται στη νέα Παραλία και διαμεσολαβήσαμε προς τη Δημοτική Αστυνομία για την διενέργεια ελέγχων στο σημείο.

ΟΔΟΠΟΙΙΑ

Διαμεσολαβήσαμε προς την υπηρεσία μετά από καταγγελίες για κατεστραμμένο οδόστρωμα σε διάφορες οδούς της πόλης. Η υπηρεσία σε όλες τις περιπτώσεις μας ενημέρωσε για το πρόγραμμα συντήρησης των δρόμων.

ΠΡΑΣΙΝΟ

Δεχθήκαμε αναφορές πολιτών για μεγάλες καθυστερήσεις σε κλαδέματα

δέντρων σε διάφορες περιοχές του δήμου. Σε όλες τις περιπτώσεις ζητήσαμε από την υπηρεσία να μεριμνήσει αλλά φαίνεται ότι πράγματι υπάρχουν καθυστερήσεις στο συγκεκριμένο θέμα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ

Έχουν εντοπιστεί περιπτώσεις προβληματικής εξυπηρέτησης των πολιτών κατά τη συναλλαγή τους με τις υπηρεσίες, είτε για λόγους γραφειοκρατίας είτε για λόγους έλλειψης προσωπικού. Ενδεικτικά αναφέρουμε την διαδικασία έκδοσης βεβαίωσης ΤΑΠ η οποία είναι απαραίτητη για την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων που αφορούν σε ακίνητα. Για την λήψη της βεβαίωσης απαιτείται αναμονή σε ουρά περίπου τέσσερις ώρες, γεγονός που προκαλεί μεγάλη ταλαιπωρία στους πολίτες και πρέπει άμεσα να υπάρξει μέριμνα.

Προβλήματα λόγω έλλειψης προσωπικού εμφανίστηκαν στη διαδικασία χορήγησης της κάρτας στάθμευσης μόνιμου κατοίκου. Ο αριθμός των ενστάσεων που έχουν υποβληθεί είναι μεγάλος και είναι αδύνατο να τύχουν επεξεργασίας από τους επιφορτισμένους με αυτήν την αρμοδιότητα υπαλλήλους, έγκαιρα και ουσιαστικά.

Έχουμε επίσης την άποψη ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου σχετικά με τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσει ο πολίτης για την λήψη της κάρτας μόνιμου κατοίκου δεδομένου ότι έχουμε γίνει και εμείς αποδέκτες παραπόνων για αδικίες σε ορισμένες περιπτώσεις. Συγκεκριμένα όταν αποδεικνύεται από άλλα έγγραφα ότι η κύρια και μόνιμη κατοικία πολίτη βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, πρέπει να του χορηγείται κάρτα μόνιμου, ακόμη και αν στη φορολογική δήλωση δηλώνεται κατοικία σε άλλη πόλη πλην Θεσσαλονίκης. Αναφέρω ενδεικτικά ότι ζεύγος ιατρών με ανήλικο τέκνο δηλώνει κατοικία σε άλλη πόλη όπου εργάζεται ο σύζυγος, ενώ η σύζυγος και το ανήλικο τέκνο ζουν στο κέντρο της

Θεσσαλονίκης όπου αποδεδειγμένα υπηρετεί η σύζυγος σε δημόσιο Νοσοκομείο και το τέκνο φοιτά σε σχολείο του κέντρου. Το τυπικό κριτήριο της φορολογικής κατοικίας αναιρεί σε τέτοιες περιπτώσεις τον σκοπό της απόφασης του δημοτικού Συμβουλίου που είναι η εξυπηρέτηση των μόνιμων κατοίκων του κέντρου και πιστεύουμε ότι θα πρέπει για τον λόγο αυτό να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις.

ΚΛΗΣΕΙΣ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΧΕΣΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Οι υπηρεσίες του Δήμου Θεσσαλονίκης κατ' εφαρμογή του νόμου προβαίνουν σε κατασχέσεις λογαριασμών οφειλετών χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση του οφειλέτη, αρκεί προηγουμένως να έχει επιδοθεί ο χρηματικός κατάλογος της οφειλής. Το ζήτημα αυτό απασχόλησε το Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο αποφάνθηκε ότι η πρακτική αυτή είναι νόμιμη και εντός πλαισίων του Συντάγματος. Παρατηρείται όμως ότι σε πολλές περιπτώσεις επιβολής κατασχέσεων η ειδοποίηση πληρωμής έχει επιδοθεί αρκετά χρόνια πριν την κατάσχεση. Επιπλέον κατασχέσεις επιβάλλονται ακόμη και για μικρά ποσά, αδιακρίτως. Ο Συμπαραστάτης προτείνει στις περιπτώσεις ποσών κατώτερων των 600 ευρώ, για τα οποία η ειδοποίηση πληρωμής έχει αποσταλεί σε προγενέστερο χρόνο και αφορά κλήσεις παλαιότερων ετών πέραν της δεκαετίας, να προηγείται εκ νέου ειδοποίηση πληρωμής του οφειλέτη πριν την κατάσχεση, ώστε ο πολίτης να έχει το δικαίωμα να προσέλθει στο ταμείο του Δήμου και να ρυθμίσει την οφειλή του αλλά και για να αποφεύγονται τυχόν εσφαλμένες ενέργειες από την πλευρά των υπηρεσιών λόγω της παρόδου μακρού χρόνου. Η ενέργεια αυτή δεν θέτει σε κίνδυνο τα έσοδα του Δήμου, καθώς αφορά μικρά μόνο ποσά οφειλών. Είναι σύμφωνη με τις Αρχές της χρηστής διοίκησης και την ειδικότερη αρχή της επιείκειας που πρέπει να διέπει τις δράσεις της διοίκησης κι τις ενέργειές της απέναντι στους διοικούμενους. Επισημαίνουμε ότι ο Συμπαραστάτης έγινε αποδέκτης δύο καταγγελιών, οι οποίοι φερόταν να οφείλουν χρηματικά ποσά στον Δήμο από κλήσεις παρελθόντων ετών, οι οποίες όπως αποδείχθηκε, είχαν εξοφληθεί στα ταμεία των τότε δημοτικών διαμερισμάτων, χωρίς ποτέ να ενημερωθεί το κεντρικό ταμείο του Δήμου.

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Για το μείζον ζήτημα της αυθαίρετης κατάληψης κοινόχρηστου χώρου έχει εκδοθεί ήδη η υπ' αριθμ 1/2016 ειδική πρόταση του Συμπαραστάτη με καταγραφή του νομοθετικού πλαισίου και προτάσεις για την αντιμετώπισή του. Η πρόταση έχει ειδικότερα ως εξής:

ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

1/2016

(Άρθο 77 παρ. 5 εδ. γ' ν.3852/2010)

ΠΡΟΣ:

κο Δήμαρχο Θεσσαλονίκης

Κοινοποιούμενη: 1) Δημοτικό Συμβούλιο
Θεσσαλονίκης

2) κο Γενικό Γραμματέα
Δήμου Θεσσαλονίκης

ΘΕΜΑ: ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 23.6.2016

Αρ. Πρωτ.

Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ.5 του ν. 3852/2010, ο συμπαραστάτης μπορεί να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της δημοτικής Διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης του, όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη υποβάλλονται στον δήμαρχο και κοινοποιούνται στο δημοτικό συμβούλιο και στον γενικό γραμματέα του δήμου. Τόσο η ετήσια έκθεση όσο και οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου με φροντίδα των δημοτικών

υπηρεσιών. Στα πλαίσια αυτής της αρμοδιότητας συντάχθηκε η παρούσα έκθεση με αντικείμενο την διαχείριση των κοινόχρηστων χώρων στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Για τη σύνταξη της έκθεσης χρησιμοποιήθηκε υλικό από την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, από την ειδική πρόταση του 2011 του Συμπαραστάτη του δημότη του Δήμου Αλεξανδρούπολης για τους κοινόχρηστους χώρους δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα alexropolis.gr, καθώς και από την ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη για τη διαχείριση των κοινόχρηστων χώρων από τους ΟΤΑ, δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα synigoros.gr.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΧΡΗΣΗ.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το δικαίωμα στην κοινή χρήση αποτελεί έκφανση του δικαιώματος στην προσωπικότητα και κατοχυρώνεται στο αρ. 5 παρ. 1 του Συντάγματος. Επιπλέον στο άρθρο 967 του Αστικού κώδικα ορίζεται ότι στα κοινά τοις πάσι ανήκουν εκτός των άλλων, οι δρόμοι και τα πεζοδρόμια που προορίζονται για την ανεμπόδιστη διέλευση των πολιτών. Η διοίκηση είναι υποχρεωμένη να εξασφαλίζει την ελεύθερη και ανεμπόδιστη απόλαυση του δικαιώματος στα κοινά όλων των πολιτών ιδίως δε, των ευπαθών ομάδων, (ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ, παιδιά). Για την κατοχύρωση του δικαιώματος στην ελεύθερη χρήση των κοινών από ευπαθείς ομάδες, η πολιτεία έχει θεσπίσει και ειδικότερες διατάξεις όπως αυτές του ν. 3304/2005 για την ανεμπόδιστη και ασφαλή χρήση των κοινόχρηστων χώρων από ΑΜΕΑ και γενικότερα από εμποδιζόμενα άτομα στα πλαίσια της εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας με την οδηγία 2000/78/ΕΚ.

Η παραχώρηση δικαιώματος χρήσης κοινόχρηστου χώρου αποτελεί ζήτημα διαχείρισης δημόσιας περιουσίας και πρέπει να γίνεται επ' ωφελεία του δημοσίου ή των ΟΤΑ υπό τον όρο ότι εξασφαλίζονται τα Συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα των πολιτών που θεμελιώνονται στις ανωτέρω διατάξεις.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Το ζήτημα της αυθαίρετης κατάληψης κοινοχρήστων χώρων έχει λάβει στην

πόλη της Θεσσαλονίκης σοβαρές διαστάσεις. Η κατάληψη γίνεται κυρίως από καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, αλλά όχι μόνο από αυτά. Το πρόβλημα είναι οξύ ιδίως σε περιοχές μεγάλης κίνησης πεζών στο κέντρο της πόλης όπου πολλά πεζοδρόμια είναι κατηργημένα και εκτός κοινής χρήσης, εξυπηρετώντας σχεδόν αποκλειστικά τους εμπορικούς σκοπούς της παραβατικής επιχείρησης. Η αυθαίρετη κατάληψη κοινόχρηστου χώρου οδηγεί ακόμη και σε αθέμιτο ανταγωνισμό έναντι άλλων επιχειρήσεων που καταβάλουν τα τέλη χρήσης κάθε χρόνο και περιορίζονται στη χρήση του χώρου που τους έχει παραχωρήσει ο Δήμος τηρώντας τη νομιμότητα. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της επιχείρησης έχει δεχθεί καταγγελίες για παράνομη κατάληψη κοινόχρηστου χώρου, αλλά η αποσπασματική αντιμετώπιση δεν επιλύει το πρόβλημα.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΔΕΙΕΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Ειδικά για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (στο εξής ΚΥΕ) το άρθρο 80 του ΚΔΚ (ν.3463/2006) προβλέπει ότι μαζί με την αίτηση για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας ΚΥΕ ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει και τη χορήγηση άδειας χρήσης κοινοχρήστου χώρου για ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων. Η άδεια κατάληψης κοινοχρήστου χώρου ισχύει μόνο για το ημερολογιακό έτος για το οποίο εκδόθηκε, δηλαδή λήγει πάντοτε το αργότερο την 31^η Δεκεμβρίου (άρθρο 13 παρ. 11 του ΒΔ της 24-9/20-10-1958, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 1080/1980).

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του β. δ/τος της 24-9/20-10-1958 «Περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον των διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων», όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 1080/1980 (Α' 246), επιτρέπεται η υπέρ του δήμου επιβολή τέλους σε βάρος όσων χρησιμοποιούν διαρκώς ή προσωρινώς πεζοδρόμια, οδούς, πλατείες και γενικά κοινόχρηστους χώρους, τα μέρη δε των κοινόχρηστων χώρων, των οποίων επιτρέπεται η παραχώρηση της χρήσης, καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Κατά την παρ. 3 περ. α' του ίδιου άρθρου, το παραπάνω τέλος ορίζεται ετήσιο με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου κατά τετραγωνικό μέτρο, ανεξάρτητα από τον χρόνο χρήσεως και ανάλογα με την περιοχή της πόλης, στην οποία

βρίσκεται ο χρησιμοποιούμενος χώρος. Κατά το εδ. α' της παρ. 6 του ίδιου επίσης άρθρου, όποιος προτίθεται να χρησιμοποιήσει τους προαναφερόμενους κοινόχρηστους χώρους, υποβάλλει σχετική αίτηση στον οικείο δήμο ή την κοινότητα πριν από τη χρήση. Τέλος, κατά την παρ. 8 του ίδιου άρθρου, σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων, των οποίων έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης, καταλογίζεται σε βάρος του υποχρέου, με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας, εκτός από το τέλος που αναλογεί και χρηματικό πρόστιμο, ίσο προς το τέλος που αναλογεί για το διάστημα της αυθαίρετης χρήσης, με όμοια δε απόφαση, σύμφωνα με το εδ. β' της ίδιας παραγράφου, επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος εκείνου που κάνει αυθαίρετα χρήση του χώρου, του οποίου η παραχώρηση της χρήσης δεν επιτρέπεται, ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που έχει καθορισθεί με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, προκειμένου για χώρους, των οποίων επιτρέπεται η παραχώρηση της χρήσης. Πριν εκδοθεί η άδεια του Δημάρχου η χρήση του κοινόχρηστου χώρου θεωρείται αυθαίρετη (Στ. Ε. 768/87 Νο Β 38 σελ. 739). Επομένως αν ο ενδιαφερόμενος μετά την υποβολή της αίτησης κατέλαβε τον κοινόχρηστο χώρο χωρίς να περιμένει να του χορηγηθεί η άδεια θεωρείται ότι χρησιμοποιεί το χώρο αυθαίρετα και υπόκειται σε κυρώσεις που προβλέπει ο νόμος. (Γνωμ. Νομ. Συμβ. Υπουργείου Εσωτερικών 4/1973). Αυθαίρετη θεωρείται επίσης, η χρήση του κοινοχρήστου χώρου κατά παράβαση των όρων της χορηγηθείσας άδειας, είτε αυτοί αφορούν το είδος της χρήσης και τη θέση ή έκταση του παραχωρούμενου χώρου είτε τη διάρκεια της άδειας.

Ο δήμος Θεσσαλονίκης έχει εκδόσει την υπ αριθμ. 1470/19.10.2015 κανονιστική Απόφαση με την οποία ρυθμίζει τα ανωτέρω θέματα χορήγησης άδειας χρήσης κοινόχρηστων χώρων. Για τη χορήγηση της άδειας χρήσης, **η αστυνομική αρχή γνωματεύει αν υφίστανται λόγοι ασφάλειας της κυκλοφορίας πεζών ή τροχοφόρων που επιβάλλουν τη μη χορήγηση της αιτουμένης αδείας.** Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία δεκαπέντε ημερών που τίθεται από το νόμο, η άδεια χορηγείται και χωρίς τη γνωμάτευσή της (άρθρο 13 παρ. 6 του ΒΔ της 24-9/20-10-1958, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παρ. 4 του Ν. 3254/2004). **Χορηγηθείσα άδεια ανακαλείται υποχρεωτικά από το δήμαρχο ή πρόεδρο κοινότητας εντός δεκαημέρου**

από της εγγράφου ειδοποιήσεώς του από την αστυνομική αρχή ότι συντρέχουν λόγοι ασφαλείας της κυκλοφορίας πεζών ή οχημάτων. Η ανάκληση αυτή συνεπάγεται αναλογική επιστροφή του καταβληθέντος τέλους (άρθρο 13 παρ. 7 του ΒΔ της 24-9/20-10-1958).

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΒΑΤΕΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 1080/1980 το οποίο αντικατέστησε τις διατάξεις του (ΒΔ της 24-9/20-10-1958) στις περιπτώσεις διαπίστωσης παράβασης των όρων της άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου, επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη, με απόφαση του δημάρχου, εκτός από το αναλογούν τέλος και ισόποσο πρόστιμο, ανεξάρτητα από το διάστημα της αυθαίρετης χρήσης. Με όμοια απόφαση επιβάλλεται πρόστιμο, σε βάρος εκείνου που προβαίνει σε αυθαίρετη χρήση χώρου του οποίου η παραχώρηση της χρήσης δεν έχει επιτραπεί, ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με την κανονιστική απόφαση για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση για όμοια χρήση.

Η αυθαίρετη χρήση διαπιστώνεται από το δήμο ή τις αστυνομικές αρχές. Σε περίπτωση που γίνεται αυθαίρετη χρήση του χώρου καθ' υποτροπήν, τα ανωτέρω πρόστιμα επιβάλλονται μέχρι και δύο φορές και αν διαπιστωθεί για τρίτη φορά αυθαίρετη χρήση, ο δήμος με συνεργείο του προβαίνει στην αφαίρεση κάθε είδους αντικειμένων, δυνάμενος να ζητήσει για το σκοπό αυτόν τη συνδρομή της οικείας αστυνομικής αρχής. Τα αντικείμενα καταγράφονται σε ειδική κατάσταση που υπογράφεται από τον επικεφαλής του συνεργείου και δεν επιστρέφονται εάν δεν καταβληθεί, ειδικό πρόστιμο για τα έξοδα μεταφοράς και αποθήκευσης, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού. Αν το ανωτέρω ειδικό πρόστιμο δεν εξοφληθεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημέρα της αφαίρεσης, τα είδη κατάσχονται και δύναται να διατίθενται, να εκποιούνται ή να καταστρέφονται από το δήμο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 199 του ν. 463/2006".

Πέραν όμως από τις ανωτέρω διατάξεις για την αυθαίρετη χρήση κοινόχρηστου χώρου, προβλέπονται στο νόμο και περιπτώσεις ανάκλησης

της άδειας ΚΥΕ οι οποίες μπορεί να σχετίζονται ή να οφείλονται στην κατάληψη κοινόχρηστου χώρου. Ειδικότερα:

1. Ανάκληση λόγω επέκτασης, αλλαγής, ή ουσιώδους τροποποίησης των όρων της άδειας ΚΥΕ. Οι υγειονομικοί όροι λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος διαλαμβάνονται στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ΚΥΕ χορηγείται μετά από σχετική γνωμοδότηση της υγειονομικής υπηρεσίας περί τηρήσεως των υγειονομικών όρων λειτουργίας, όπως αυτοί καθορίζονται από τη νομοθεσία. Αν διαπιστωθεί εκ των υστέρων παραβίαση ουσιωδών όρων λειτουργίας του, τότε αυτό συνιστά λόγο ανάκλησης της άδειας. Έχει κριθεί ότι υπέρβαση των όρων της άδειας ΚΥΕ αποτελεί και η ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων πέραν του προβλεπόμενου στην άδεια αριθμού τους διότι με την ανάπτυξη μεγάλου αριθμού καθισμάτων και επομένως μεγαλύτερου αριθμού εξυπηρετούμενων ατόμων, δεν πληρούνται οι υγειονομικοί όροι που είχε λάβει υπόψη της η υγειονομική υπηρεσία για την σύμφωνη γνώμη της κατά τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας ΚΥΕ καθώς πρόκειται για επέκταση ή αλλαγή των όρων αυτής. **Επισημαίνεται, ότι σε όλες τις περιπτώσεις παραβάσεως υγειονομικών όρων λειτουργίας, η ανάκληση της άδειας γίνεται πάντοτε μετά από γνώμη της υγειονομικής υπηρεσίας η οποία είναι δεσμευτική για το δήμο. Οι υπηρεσίες του δήμου συνεπώς δεν διαθέτουν διακριτική ευχέρεια ως προς την ανάκληση ή μη της άδειας.**

Αντίθετα, όταν οι όροι βάσει των οποίων γίνεται η ανάκληση δεν είναι υγειονομικοί, τότε δεν απαιτείται γνωμοδότηση της υγειονομικής υπηρεσίας. Επομένως, εφόσον κατά την έκδοση των αδειών παραβιάστηκε όρος μη υγειονομικός (λ.χ. πολεοδομικός), οι άδειες αυτές ανακαλούνται νόμιμα και αιτιολογημένα, χωρίς να έχει προηγηθεί η γνώμη της υγειονομικής υπηρεσίας (ΣΤΕ 2922/1985, 2671/1990).

2. Ανάκληση λόγω πολεοδομικών παραβάσεων

Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, (βλ. ΣΤΕ 508/1999), κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου **25 του ΠΔ 410/1995 (τώρα πλέον άρθρο 80 ΚΔΚ)** «η άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος χορηγείται για συγκεκριμένο

χώρο, κατόπιν ελέγχου του χώρου αυτού τόσο από πλευράς καταλληλότητας όσον και από πλευράς νομιμότητας του κτιρίου» (ΣΤΕ 3939/1997). **Αν λοιπόν η Διοίκηση διαπιστώσει ότι υπάρχουν πολεοδομικές παραβάσεις, οι οποίες βεβαιώνονται με σχετική πράξη του αρμόδιου πολεοδομικού γραφείου, είναι υποχρεωμένη η εκδούσα αρχή (δηλ. ο δήμος) να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας, συνεπεία των πολεοδομικών αυτών παραβάσεων, και να διατάξει το κλείσιμο (σφράγιση) του καταστήματος.**

Η μη τήρηση από το αρμόδιο όργανο της υποχρέωσής του να προβεί στην ανάκληση της άδειας ΚΥΕ αποτελεί παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (ΣΤΕ 1354/1989). Επίσης γίνεται δεκτό νομολογιακά ότι η νομιμότητα του κτιρίου αποτελεί κατά νόμο την αναγκαία προϋπόθεση για τη νομιμότητα της άδειας (ΣΤΕ 526/1987, 1336/1989, 517/1994, 518/1994). Συνεπώς, σε μια τέτοια περίπτωση, η μη ανακληθείσα άδεια είναι παράνομη.

Σχετικές με την υποχρέωση ανάκλησης της άδειας ΚΥΕ είναι και οι 1354/1989 και 5875/1999 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τις οποίες, «..απαραίτητη προϋπόθεση για το κύρος της αδείας ιδρύσεως είναι η νομιμότητα των εγκαταστάσεων από πολεοδομική άποψη, απαιτείται δηλαδή να έχει ληφθεί νόμιμη άδεια για την ανέγερσή τους και να επιτρέπεται η χρήση των συγκεκριμένων καταστημάτων. Αν κάποια από τις προϋποθέσεις αυτές παύσει να υφίσταται σε χρόνο μεταγενέστερο της χορήγησης της αδείας αυτής ή διαπιστωθεί ότι παραπλανήθηκε κατά την χορήγησή της, η Διοίκηση νομίμως ανακαλεί την άδεια...».

Πέραν των ανωτέρω, σε πολλές περιπτώσεις ΚΥΕ παρατηρείται ότι η κατάληψη κοινόχρηστου χώρου ενδεχομένως αποτελεί ταυτόχρονα και πολεοδομική παράβαση, καθώς αναπτύσσονται κατασκευές που περικλείουν τον καταληφθέντα χώρο. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να συντρέχουν ταυτόχρονα περισσότεροι λόγοι ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ΚΥΕ, υπέρβασης των όρων της άδειας λόγω ανάπτυξης μη προβλεπόμενου αριθμού καθισμάτων και ταυτόχρονα πολεοδομικές παραβάσεις.

3. Παραπλάνηση των αρχών κατά την διαδικασία έκδοσης.

Η υγειονομική διάταξη Α1β/8577/1983 προβλέπει (άρθρ. 11 παρ. 6) την

ανάκληση της άδειας ιδρύσεως και λειτουργίας ΚΥΕ αν διαπιστωθεί ότι για την απόκτησή της ο αιτών, παραπλάνησε τα αρμόδια υπηρεσιακά όργανα και πέτυχε να του χορηγηθεί τελικά η ανωτέρω άδεια κατά παρέκκλιση αναφερόμενων σε ουσιώδεις υγειονομικούς όρους και προϋποθέσεις διατάξεων της εκάστοτε ισχύουσας σχετικής νομοθεσίας. Η εν λόγω παραπλάνηση μπορεί λ.χ. να αφορά χρήση πλαστών ή παραποιημένων δικαιολογητικών, αλλοίωση ή αποσιώπηση πραγματικών περιστατικών που αφορούν ουσιώδεις υγειονομικούς όρους λειτουργίας κ.ο.κ. Σε αυτή τη περίπτωση ο δήμος ανακαλεί την άδεια κατόπιν αιτιολογημένης γνωμοδοτήσεως της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής ή, εν ελλείψει, της Υγειονομικής υπηρεσίας (άρθρ. 11 παρ. 6).

Παραπλάνηση της Αρχής μπορεί να υπάρχει και κατά την έκδοση της άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου, με την υποβολή των απαιτούμενων εγγράφων, όπως υπευθύνων δηλώσεων ή σχεδιαγραμμάτων του περιβάλλοντος χώρου, που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Και στην περίπτωση αυτή, μόλις διαπιστωθεί από την υπηρεσία ότι τα στοιχεία που προσκόμισε ο χρήστης της άδειας δεν αποτυπώνουν ορθώς τον χώρο, είναι υποχρεωτική η άμεση ανάκληση της άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου, χωρίς την μεσολάβηση άλλη κρίσης, διοικητικής ή δικαστικής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

- 1) Η αυστηροποίηση στη χορήγηση των αδειών χρήσης κοινόχρηστου χώρου ή οι υπερβολικοί περιορισμοί στα τετραγωνικά που δικαιούται κάθε ΚΥΕ, δεν αποτελεί λύση. Εκείνο που απαιτείται είναι η αποτελεσματική εφαρμογή των κυρώσεων, η οποία λειτουργεί κατασταλτικά αλλά και προληπτικά. Επιπλέον η επιβολή προστίμων από μόνη της δεν εξυπηρετεί τον επιδιωκόμενο σκοπό της απρόσκοπτης και ανεμπόδιστης χρήσης των κοινόχρηστων χώρων από όλους. Η κύρωση της αυθαίρετης κατάληψης κοινόχρηστων χώρων δεν μπορεί να είναι εισπρακτικού χαρακτήρα. Πολλές επιχειρήσεις φαίνεται ότι προτιμούν να πληρώνουν τα πρόστιμα, παρά να συμμορφώνονται με την κανονιστική απόφαση του Δήμου. Οι

ελεγκτικές υπηρεσίες του δήμου Θεσσαλονίκης προβαίνουν σε ελέγχους και επιβάλουν τα προβλεπόμενα πρόστιμα. Δεν εφαρμόζουν όμως συστηματικά, δηλαδή κατά τρόπο διαρκή και μόνιμο, την διάταξη που προβλέπει αφαίρεση των τραπεζοκαθισμάτων των υπότροπων επιχειρήσεων, εκείνων δηλαδή στις οποίες έχουν ήδη επιβληθεί ήδη δύο πρόστιμα εντός του έτους. Επιπλέον πολλές επιχειρήσεις στις οποίες έχουν επιβληθεί πρόστιμα για κατάληψη κοινόχρηστου χώρου, προσφεύγουν κατά της πράξης επιβολής προστίμου ενώπιον της επιτροπής επίλυσης φορολογικών υποθέσεων του Δήμου και πετυχαίνουν σημαντικές μειώσεις των προστίμων που έχουν προηγουμένως επιβληθεί, επικαλούμενες την οικονομική δυσπραγία ή άλλους λόγους, με αποτέλεσμα να αναιρείται η αποτελεσματικότητα της κύρωσης. Η μείωση των προστίμων αυτών είναι νόμιμη, εφόσον υφίστανται ειδικοί λόγοι και αφού προηγουμένως έχει γίνει στην αιτιολογία της απόφασης μείωσης του προστίμου, στάθμιση ανάμεσα στην ανάγκη προστασίας από την αυθαίρετη κατάληψη κοινόχρηστου χώρου και στους ειδικούς λόγους που επικαλείται ο παραβάτης.

- 2) Ο Συμπαραστάτης έχει την άποψη ότι η ισχύουσα νομοθεσία πρέπει να βελτιωθεί άμεσα και να προβλεφθεί ως κύρωση για την καθ' υποτροπή αυθαίρετη κατάληψη κοινόχρηστου χώρου η ανάκληση της άδειας λειτουργίας ΚΥΕ. Υπότροπος θεωρείται εκείνος που παρά την επιβολή δύο τουλάχιστον προστίμων εντός του ίδιου έτους εξακολουθεί την αυθαίρετη κατάληψη κοινοχρήστων. Για την αλλαγή του άρθρου 3 ν.1080/1980 είναι απαραίτητη η σχετική έγγραφη αναφορά του Δήμου Θεσσαλονίκης προς το αρμόδιο Υπουργείο, στην οποία θα επισημαίνονται τα προβλήματα από την εφαρμογή των συγκεκριμένων διατάξεων και ειδικότερα οι πρακτικές δυσκολίες που τυχόν αντιμετωπίζουν οι υπηρεσίες για την εφαρμογή της διατάξεως στη σημερινή της μορφή, κατά την οποία προβλέπεται σε περίπτωση διαπίστωσης νέας παράβασης πέραν των δύο εντός του ίδιου έτους, η αφαίρεση των τραπεζοκαθισμάτων από τις υπηρεσίες του Δήμου.
- 3) Αυστηρή εφαρμογή της δυνατότητας που παρέχει ο νόμος για αφαίρεση των τραπεζοκαθισμάτων της υπότροπης ΚΥΕ. Οι ελεγκτικές υπηρεσίες του Δήμου οφείλουν να ελέγχουν εκ νέου τις υπότροπες ΚΥΕ (εκείνες δηλαδή στις οποίες έχει ήδη επιβληθεί δύο φορές πρόστιμο εντός του έτους για

αυθαίρετη κατάληψη κοινόχρηστου χώρου) και να αφαιρούν τα τραπεζοκαθίσματα που καταλαμβάνουν κοινόχρηστο χώρο. Το μέγεθος του προβλήματος, σε ορισμένα ιδίως σημεία του κέντρου της πόλης, είναι τέτοιο, που επιβάλλει την άμεση επίλυση όλων των τεχνικών δυσχερειών για την εφαρμογή του νόμου, όπως η πιθανή έλλειψη τεχνικών μέσων ή χώρων αποθήκευσης. Η εφαρμογή του μέτρου της αφαίρεσης των τραπεζοκαθισμάτων πρέπει όμως να γίνεται με τρόπο που εξασφαλίζει την διαφάνεια και την ισονομία. Εφόσον δεν είναι δυνατή η άμεση εφαρμογή σε όλες τις ελεγχόμενες υπότροπες επιχειρήσεις, η επιλογή των επιχειρήσεων των οποίων θα αφαιρούνται τραπεζοκαθίσματα πρέπει μην είναι αυθαίρετη αλλά να προκύπτει μέσα από ένα μητρώο υπότροπων επιχειρήσεων. Βαρύτητα και προτεραιότητα πρέπει να δοθεί σε πλατείες, στο ιστορικό κέντρο της πόλης και σε οδούς αυξημένης κίνησης πεζών.

4) Άμεσος συντονισμός των εμπλεκόμενων υπηρεσιών. Οι ελεγκτικές υπηρεσίες του Δήμου Θεσσαλονίκης όταν διαπιστώσουν υπέρβαση του αριθμού των καθισμάτων κατά των έλεγχων των ΚΥΕ ενημερώνουν με σχετικό έγγραφό τους την υγειονομική υπηρεσία για τις δικές της ενέργειες. Δεν υπάρχει όμως ο αναγκαίος συντονισμός για την παρακολούθηση της πορείας της κάθε περίπτωσης, ούτε επανέλεγχος, ώστε να εφαρμοστεί όπου απαιτείται η υποχρεωτική ανάκληση της άδειας λειτουργίας ΚΥΕ. Ομοίως δεν υπάρχει συντονισμός με την ελληνική Αστυνομία για την γνωμοδότησή της πριν την χορήγηση αδειών χρήσης κοινόχρηστου χώρου ή μετά την χορήγηση της άδειας, στις περιπτώσεις που ενδέχεται να υφίσταται ζήτημα ασφάλειας πεζών ή οχημάτων όπως ορίζει ο νόμος (άρθρο 13 παρ. 7 του ΒΔ της 24-9/20-10-1958). Ο συμπαραστάτης προτείνει να πραγματοποιηθεί άμεσα σύσκεψη στο υψηλότερο επίπεδο μεταξύ Δημάρχου Θεσσαλονίκης, Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας και αστυνομικού Διευθυντή για τον συντονισμό των υπηρεσιών, αλλά και τη σηματοδότηση της βούλησης όλων για την προστασία του κοινόχρηστου χώρου.

- 5) Άμεση ανάκληση των αδειών λειτουργίας ΚΥΕ από την επιτροπή Ποιότητας Ζωής, στις περιπτώσεις διαπιστωμένων πολεοδομικών παραβάσεων, ή

υπέρβασης των όρων της άδειας κατόπιν εγγράφου της υγειονομικής υπηρεσίας, ή κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης της Αστυνομίας, για τους λόγους που ανωτέρω αναλυτικά παραθέτουμε και οι οποίοι καθιστούν την ανάκληση της άδειας υποχρεωτική για τον δήμο.

- 6) Ανάκληση αδειών χρήσης κοινόχρηστου χώρου που εκδόθηκαν με παραπλάνηση της υπηρεσίας κατά το στάδιο υποβολής του φακέλου για την αδειοδότηση, χωρίς την προηγούμενη κρίση άλλης διοικητικής ή δικαστικής Αρχής, κατ' εφαρμογή της ανάλογης διαδικασίας που ακολουθήθηκε μετά την υπ' αριθμ 12 διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη, με βάση την οποία ανακλήθηκε άδεια ΚΥΕ από την επιτροπή ποιότητας ζωής του Δήμου Θεσσαλονίκης με την ανωτέρω αιτιολογία.

Απόστολος Αγγελόπουλος

Συμπαραστάτης του Δημότη και της επιχείρησης Δήμου Θεσσαλονίκης.

Θεσσαλονίκη 13.12.2017

Απόστολος Αγγελόπουλος

Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου

Θεσσαλονίκης